

**ИНСТИТУТ ЗА АКРЕДИТАЦИЈА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

**Процедура за проширување на опсегот на
активности на ИАРМ во нови области**

**Procedure for extension scope of activities
into the new fields**

ПР 04-02

Содржина

1. ЦЕЛ
2. ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОШИРУВАЊЕ НА АКТИВНОСТИ НА ИАРМ
 - 2.1 Извори на информации за проширување на активностите
 - 2.2 Анализа на тековните ресурси на ИАРМ
 - 2.3 Одлука на ИАРМ за проширување на активностите
 - 2.4 Подготовка на детален план за проширување на активностите
 - 2.5 Примена на активностите
3. Нормативи документи
4. Други документи
5. Прилози

**Процедура за проширување на опсегот на активности
на ИАРМ во нови области
ПР 04-02**

1. ЦЕЛ

Целта на оваа процедура, издадена од страна на директорот на Институтот за акредитација на Република Македонија (во понатамошниот текст ИАРМ) врз основа на член 23 од Статутот на ИАРМ, е да ги опише активностите на ИАРМ во случаи на развој на акредитацијата во нова област: имплементација на нови шеми на акредитација и проширување во сосема нови области на акредитација согласно шемите за акредитација кои се применуваат.

***НАПОМЕНА:** Терминот „ област,, во оваа процедура подразбира шема за акредитација/оцена на сообразност, подрачје, сектор*

2. ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОШИРУВАЊЕ НА АКТИВНОСТИТЕ НА ИАРМ

Имплементација на нови шеми на акредитација

На барање на заинтересираните страни и/или државните органи за развој на нови области на акредитација, ИАРМ:

1. собира информации за барање за новите области на акредитација
2. прави анализа на тековната компетентност, погодност за проширување, ресурси за новата област.
3. одлучува за примена на новата област на акредитација
4. ги планира активностите за примена на новата област на акредитација
5. ги применува планираните активности

Барања за проширување на акредитација во сосема нови области а согласно применливите шеми на акредитација

Кога има барање за проширување во сосема нови области на акредитација согласно шемите за акредитација кои се применуваат, ИАРМ:

1. ја разгледува соодветната пријава и прави анализа дали барањата се воспоставени;
2. прави анализа кој стандард за акредитација може да се користи;
3. прави анализа дали процесот на акредитација може да се организира согласно барањата на стандардот МКС EN ISO IEC 17011;
4. ги презентира резултатите од анализата на Стручниот колегиум
5. ако е неопходно (на пр. во случај на нова шема) резултатите од анализата се презентираат на Советот;
6. во случај на сосема нови шеми, доколку сопственикот на шемата за оцена на сообразност е правно лице во Р. Македонија, ИАРМ доколку је прифати и верификува шемата, ја информира ЕА (согласно барањата во ЕА - 1/22)
7. Доколку сопственикот на шемата за оцена на сообразност не е правно лице на територијата на Р. Македонија, ИАРМ бара информација дали има идентификувано акредитационо тело кое веќе има направено евалуација на шемата за оцена на сообразност прифатена од ЕА
; прави план на активностите за примена;
6. ги применува планираните активности.

2.1 Извори на информации за проширување на активностите

- а) Законска регулатива која содржи барања за оцена на сообразност
- б) Намера искажана од акредитирано тело за оцена на сообразност за проширување на своите активности
- в) Намера искажана од не-акредитирано тело за оцена на сообразност кое бара акредитација
- г) Резултатите од анализа на тековната способност на ИАРМ за обезбедување на бараните услуги за акредитација

2.2 Анализа на тековните ресурси на ИАРМ

Директорот во координација со раководителот на секторот/ите назначува лица одговорни за анализа и собирање на информации и анализирање на тековните ресурси на ИАРМ за развој во нова област на акредитација. Назначените лица ги запишуваат овие информации во регистарот на активности (Прилог 1).

Назначените лица прават анализа на тековното ниво на компетентноста на вработените, оценувачите, можноста за развој во нова област на акредитација, извори и др. За анализата тие можат да користат и експертиза од други надворешни извори (други тела за акредитација кои имаат искуство во соодветната област).

2.3 Одлука на ИАРМ за проширување на активностите

- а) Резултатите од анализата на тековните ресурси на ИАРМ кога еден стандард за акредитација се користи за сосема нова пријава за акредитација се дискутираат на состаноците на Колегиумот на ИАРМ. Директорот/Советот одлучува за проширување на областа
- б) Доколку новата област не е вклучена во Правилникот Р04, Директорот на ИАРМ на состаноците на Советот на ИАРМ ја презентира анализата за проширување на опсегот на активностите на ИАРМ во нови области. Советот одлучува за проширувањето на опсегот. Ако одлуката е позитивна, Советот донесува нова изменета регулатива Р 04 – Регулација за општите барања за компетентност за телата за оцена на сообразност.
- в) Назначените лица ги користат резултатите од анализата за правење на детален план за проширувањето на активностите.

2.4 Подготовка на детален план за проширување на активностите

- а) Назначените лица изготвуваат детален план за проширувањето на активностите на ИАРМ (Прилог 2).
- б) Во планот се дадени активностите за проширувањето (документи за клиентите кои треба да се подготват или дополнат, политики, критериуми, процедури на ИАРМ и други документи, обука на оценувачи доколку е неопходно, воспоставување на Технички Комитет), одговорните лица и потребно време за имплементација.
- в) Планот го одобрува Директорот на ИАРМ.

2.5 Обука на персоналот

- а) Директорот назначува лице/а за имплементација на планот. Лицето/ата назначено/и за имплементација може да се подготвува/ат да работи/ат во новата област преку самостојно проучување, разни обуки или користејќи искуства од други тела за акредитација со искуство во соодветната област.
- б) Назначените лица одредуваат дали има потреба од технички оценувачи и ако има истите ги селектираат од листата на оценувачи, објавуваат информации на интернет страната на ИАРМ за барање за ангажирање на оценувачи/експерти во соодветната област или бараат оценувачи/експерти од други тела за акредитација кои имаат искуство во соодветната област.
- в) Селекцијата на новите оценувачи ја прави Комитетот за оцена на лица согласно процедурата ПР 03-04 – Селекција, обука и евалуација на оценувачи.
- г) Понатамошните обуки на водечките и техничките оценувачи се изведуваат согласно процедурата ПР 03-04 – Селекција, обука и евалуација на оценувачи.

2.6 Примена на активностите

Примената на активностите се контролира од назначеното/ите лице/а за имплементација на планот. Се водат записи за применетите активности (Прилог 3).

Доколку проширувањето на акредитациските активности се однесуваат на шема за оцена на сообразност која е воспоставена од правно лице идентификувано како сопственик на шемата за оцена на сообразност и истата договорно се користи од страна на ТОС, ИАРМ се обврзува во целост да го применува документот ЕА-1/22 А:2016 ЕА Процедура и политика за евалуација на шеми за оцена на сообразност.

Но и доколку одредена шема за оцена на сообразност е верификувана и призната од страна на национално акредитационо тело, членка на ЕА, ИАРМ не е обврзан да врши оценување согласно дадената шема за оцена на сообразност.

3. Нормативни документи

МКС EN ISO/IEC 17011-Оцена на сообразност – Општи барања за телата за акредитација кои акредитираат тела за оцена на сообразност

ЕА-1/22 А:2016 ЕА Процедура и политика за евалуација на шеми за оцена на сообразност

4. Други документи

ПР 03-04 – Селекција, обука и евалуација на оценувачи

ПР 11-01 Регулатива за основање и работа на Технички Комитети

ПР 11-02 Регулатива за основање и работа на Секторски Комитети

5. Прилози

Прилог 1. Регистар за активности во нови области

Бр.	Нови области на активности кои се предвидуваат	Ознака на нормативен документ	Назив (тип) на ТОС и следни активности	Коментари

Прилог 2. Детален план за проширување на активностите

Бр.	Опис на активноста	Одговорен персонал	Дата на имплементација
1	Анализа на барањата на стандард ХХХ, задолжителните документи и упатства Дискусија со вработените во ИАРМ и лица од други тела за акредитација кои имаат искуство во соодветната област	Лице/а- назначено/и од Директорот	
2	Анализа на тековната компетентност на ИАРМ (интерни и екстерни оценувачи)	Лице/а- назначено/и од Директорот во соработка со Комитетот за оцена на лица	
3	Обука на вработени во ИАРМ за водечки оценувач/и преку: - самостојно проучување - вработените во ИАРМ - екстерни извори	Лице/а- назначено/и од Директорот	
4	Преглед на постоечките интерни документи и подготовка на нови системски документи како политика, критериуми, процедури и/или дополненија на постоечките	Лице/а- назначено/и од Директорот	
5	Презентирање на новите документи за клиентите на интернет страната на ИАРМ	Раководители на сектор/одделение	
6	Подготовка на нови обрасци за записи за оцена согласно барањата во стандардот ХХХ	Лице/а- назначено/и од Директорот во соработка со Комитетот за оцена на лица	
7	Подготовка на материјали за обука	Лице/а- назначено/и	

**Процедура за проширување на опсегот на активности
на ИАРМ во нови области
ПР 04-02**

	на технички оценувачи	од Директорот	
8	Селектирање на потенцијални кандидати за водечки/ технички оценувачи во новата област	Лице/а- назначено/и од Директорот	
9	Обука за водечки/технички оценувачи	Вработени во ИАРМ Надворешни извори	
10	Воспоставување на нов Технички/ Секторски Комитет или повикување на нови членови на постоечки технички комитет)и/или секторски комитет), доколку е неопходно	Директор	
11	Подготовка на материјали за состанокот на техничкиот комитет	Раководител на одделение	
12	Состанок на технички/секторски комитет	Технички/Секторски Комитет	
13	Подготовка на нови упатства или дополнување на постоечките за клиентите и оценувачите на ИАРМ на препорака на Техничкиот/ Секторскиот Комитет , доколку е неопходно	Технички/Секторски Комитет	
14	Оцена на ТОС во нова област преку тим: - тим за оцена од ИАРМ - тим за оцена на ИАРМ со вклучување на искусни оценувачи од други тела за акредитација, - взаемно оцена со компетентно тело за акредитација во соодветната област	ИАРМ Взаемна оцена	
15	Информации до Советот на ИАРМ за применетата нова област	Директор на ИАРМ	
16	Друго		

Дата
Подготвил Раководител на сектор
Име и презиме
Потпис

Дата
Одобрил Директор
Име и презиме
Потпис

Процедура за проширување на опсегот на активности
на ИАРМ во нови области
ПР 04-02

Прилог 3. Регистар на применети активности

Бр.	Опис на активноста (идентификација на документ или запис за потврдување на имплементираната активност)	Дата на примена	Потпис на одговорното лице	Забелешки